

Alexander Sergejevič Puškin

Puškin bol zakladateľom novej ruskej literatúry a tvorcom novodobého ruského básnického jazyka. Jeho literárne dedičstvo udivuje všestrannosťou, obsahovou a bohatstvom foriem. Všetky štýly a umelecké smery v ruskej literatúre nadväzovali na jeho tvorbu.

Alexander Sergejevič Puškin sa narodil 6. júna 1799 v Moskve. Po otcovi Sergejovi Lvovičovi pochádzal zo starého šľachtického rodu, matka Nadežda Osipovna bola vnučkou černocho Ibrahima Hannibala, krstného syna a obľúbenca cára Petra Veľkého. Mal ešte dvoch súrodencov: sestru Oľgu a brata Leva. Už ako dieťa mal rád knihy a zaujímal sa o literatúru. V roku 1811 vstúpil do lýcea v Cárskom Sele pri Petrohrade., prestížneho učilišťa pre budúcu ruskú elitu. Tam sa začína rozvíjať jeho básnický talent. Básňou *Spomienky v Cárskom Sele* (1814) sa začala jeho kariéra poeta. V roku 1817 zložil maturitné skúšky a zamestnal sa na ministerstve zahraničných vecí.

V Petrohrade vstupuje do literárneho spolku Arzamas a dostáva sa do víru veľkého sveta, spoznáva liberálne myšlienky prichádzajúce z Francúzska. Schádza sa so spolkom *Zelená lampa*. Od intímnej lyrickej tvorby prechádza k básňam oslavujúcim slobodu ducha a mysle. V roku 1820 bol z Petrohradu vypovedaný pre svoje satirické básne. Istý čas žil na juhu Ruska a na rodinnom statku Michajlovskoje pri Pskove. Cestuje po Kryme a Kaukaze. V Kišiňove nadväzuje kontakty s neskoršími dekabristami. Ešte v ten istý rok vyšla jeho lyrická poéma *Ruslan a Ludmila* a zároveň dokončuje poému *Kaukazský zajatec*. V roku 1823 je po intervenciách priateľov preložený do Odesy pod kuratelou kniežat'a Voroncova. Píše poému *Bachčisarajská fontána* a *Cigáni*. Začína písať svoje vrcholné dielo – *Eugena Onegina*. V roku 1825 dokončil tragédiu *Boris Godunov*, žartovnú poému *Gróf Nulin* a ďalej pokračuje v písaní *Eugena Onegina*. V decembri 1825 umrie cár Alexander I. a v Petrohrade vypukne povstanie dekabristov, zhodou náhod sa ho však Puškin nemôže zúčastniť. V roku 1826 mu nový cár Mikuláš I. povolil pobyt v Moskve, kde Puškin žil pod dohľadom polície a pracoval ako cárov osobný cenzor. Cár odmieta Puškinovu stať *O ľudovej výchove*, v ktorej sa Puškin snažil pomôcť svojim uväzneným a vyhnaným priateľom – dekabristom; a taktiež cár nepovolí vydať *Borisa Godunova*- historickú drámu.

Neskôr, v roku 1827, sa púšťa do písania románu o svojom pradedovi – *Černoch Petra Veľkého*. O dva roky na to vydáva poému *Poltava* a vydáva sa na svoju druhú cestu po Kaukaze. V apríli 1830 žiada o ruku vtedy osemnásťročnú Natáliu Gončarovovú, ktorá bola považovaná za jednu z najoslnivejších petrohradských krásavíc. Odchádza na jej

statok Boldino. Medzitým v Rusku vypukne cholera a Puškin je nútený ostať v Boldine a čakať niekoľko mesiacov. Nastáva povestná „boldinská jeseň“ – obdobie najväčšej Puškinovej kreativity. Okrem 40 lyrických básní sa z Boldina vracia s poviedkami, štyrmi malými tragédiami: *Skúpy rytier*, *Mozart a Salieri*, *Kamenný hosť* a *Hostina v čase moru*, ale najmä s dokončeným románom vo veršoch – *Eugen Onegin* s krásne vysnívaným ideálom ženy – Tatianou, ktorý jeho čitateľov neobyčajne nadchol. Vo februári 1831 sa ženil s Gončarovovou a definitívne sa sťahuje do Petrohradu. Opäť pracuje ako ministerský úradník a študuje v cárskych archívoch materiály k historickej práci o Petrovi Veľkom. Nasledujúci rok sa stáva otcom – narodila sa mu dcéra Mária, nasleduje dcéra Natália a synovia Alexander a Grigorij. V roku 1833 udelil cár Puškinovi najnižšiu dvorskú hodnosť, aby Puškinova manželka, ktorej sa otvorene dvoril, mala prístup na všetky dvorské plesy. Medzitým Puškin odchádza na Ural zbierať informácie k dejinám Pugačovovej vzbury. Dokončuje novelu *Piková dáma* a svoju vrcholnú poému *Medený jazdec*.

Pre klebety rozduchané zlomyseľníkmi o dôvernom vzťahu medzi Puškinovou manželkou Natáliou a jej švagrom francúzskym šľachticom Georgesom d'Anthésom došlo začiatkom februára 1837 k tragickému súboju, v ktorom Puškin utrpel ťažké zranenia. Na ich následky zomrel 10. februára 1837 v Petrohrade vo veku 38 rokov.

V renesančnom kaštieli v Brodzanoch na Slovensku bolo v roku 1979 zriadené Slovenské múzeum A.S. Puškina.

V kaštieli žila vyše 40 rokov Puškinova švagriná Alexandra Gončarová – Friesenhofová. Tá ho oslnila, že poznala časť jeho diela naspamäť, recitovala Eugena Onegina, Kapitánovu dcéru a Borisa Godunova. Po predčasnej smrti básnika kaštieľ navštevovali jeho deti a jej sestra - Puškinova manželka Natália.

V Rusku sa od roku 1998 každoročne 6. júna slávi Puškinov deň Ruska.

Otázky k textu - Alexander Sergejevič Puškin

1. Puškin bol .....novej ruskej literatúry a .....
novodobého ruského jazyka.
2. Ako sa volal otec Puškina?
3. Bol cár Peter Veľký krstným otcom Ibrahima Hannibala ?
4. Ako sa volali súrodenci Puškina ?
5. Kde dostal A. S. Puškin vzdelanie a výchovu?
6. Koľko rokov tam strávil ?
7. Akou básňou sa začala jeho kariéra poéta ?
8. Prečo bol vypovedaný z Petrohradu ?
9. Kde sa nachádzal ich rodinný statok ?
10. Kde nadväzuje kontakty s neskoršími dekabristami ?
11. Vypíšte jeho poémy (6) :
12. Kedy vypuklo povstanie dekabristov?
13. Ktorý cár nepovolil vydať „ Borisa Godunova “?

14. Aký rodinný vzťah mal černochoch Ibrahim Hannibal s Puškinom ?
15. Kedy sa A.S. Puškin vydáva na svoju druhú cestu po Kaukaze ?
16. Komu patrilo statok Boldino ?
17. Prečo A.S. Puškin zostáva v Boldine niekoľko mesiacov? Čo je to „ Boldinská jeseň ?“
18. Aký je jeho najznámejší román vo veršoch ?
19. S kým sa A.S. Puškin oženil?
20. Koľko detí spolu mali a ako sa volali ?
21. Koľko mal Puškin rokov keď zomrel?
22. Čo sa nachádza v Brodzanoch?
23. Žila v Brodzanoch sestra Puškina ?
24. Navštívil Puškin Brodzany?
25. Prečo Puškinova manželka a jej deti navštevovali Brodzany ?
26. Čo sa oslavuje každoročne 6. júna v Rusku?
27. Aké zamestnanie mal Puškin?
28. A.S. Puškin bol básnik alebo prozaik alebo básnik a prozaik ?